

ಇತಿಹಾಸ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಚ್ಯವಶೇಷಗಳ ಮಹತ್ವ ಜಗದೀಶ.ಎಚ್.ಎಂ*

*ಸಂಶೋಧಕರು, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.

ಸಾರಾಂಶ: (Abstract)

'ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಇತಿಹಾಸವಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದಿಯಂತೆ ಇತಿಹಾಸ ರಚಿಸಲು ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಧಾರಗಳು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಪ್ರಕಾರ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚ್ಯವಶೇಷಗಳ ಉಗ್ರಾಣ. ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದ್ದು, ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪೀಳಿಗೆಗೆ ವರ್ಗಾಹಿಸಲು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿರುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಾಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪುರಾತತ್ವೀಯ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುಗಳು (ಮಡಕೆ, ಗಾಜು, ಮಣಿಗಳು, ತಿಲಾಯುಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉಪಕರಣಗಳು, ಲೋಹಗಳು, ನಾಣ್ಯಗಳು, ಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ಸುಡಾವೆ ಬೊಂಬೆಗಳು) ಆ ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಕಲೆ-ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ಯದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು: (Keywords) ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸ, ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು.

ಪೀಠಿಕೆ

ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವು ತೆರೆದ ಮಾಹಿತಿ ಕಣಜ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿದಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಏಳು-ಬೀಳುಗಳು, ಪೂರ್ವ ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲ, ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲದ ಮಾನವನ ಪರಿಸರದ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂಬಂಧ, ಉಪಕರಣ ತಯಾರಿಕೆ, ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಚಾತುರ್ಯಗಳನ್ನು ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಮಾನವ ಬಳಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ವಸ್ತುಗಳು ಉಪಕರಣಗಳು, ಮಣ್ಣಾತ್ರೆ, ಸಿರಾಮಿಕ್ಸ್, ಗಾಜು, ಲೋಹಗಳು ಮತ್ತು ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು ಕೂಡ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದು, ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಆಹಾರ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಶೇಖರಣೆಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಬರುವುದಂತು ನಿಜ. ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪುನರ್ ರಚಿಸಲು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ದಾಖಲೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಕಲೆ, ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

Please cite this article as: ಜಗದೀಶ.ಎಚ್.ಎಂ. (2023). ಇತಿಹಾಸ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಚ್ಯವಶೇಷಗಳ ಮಹತ್ವ. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ: ಮಲ್ಟಿಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಕನ್ನಡ ರಿಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ, 4(5). ಪು.ಸಂ. 36-46.

ಒಮ್ಮೆ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವನ್ನು ಒಳಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇತಿಹಾಸ ವಿವಿಧ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಮಜಲುಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಸಹ ಕಾಲಕ್ರಮಣಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಷ್ಟು ಸರಳೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಒಂದೇ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ ದೇಶ, ರಾಜ್ಯ, ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಅವಶೇಷಗಳು ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅರ್ಥ ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಪರಿಷತ್ (International Council of museum-ICOM) ಈ ರೀತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದೆ. ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವು ತೆರದ ಮಾಹಿತಿ ಕಣಜವಾಗಿದ್ದು, ಹಣಕಾಸನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಉಣಬಡಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಚ್ಯಾವಶೇಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ American Association of museum (AAM) ಸಹ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ರೀತಿ ವಿವರಿಸಿದೆ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವೆಂದರೆ ಮಾನವನು ಪರಿಸರದ ಜೊತೆ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವಸ್ತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಜಾಗವೇ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಪ್ರಕಾರ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚ್ಯಾವಶೇಷಗಳ ಉಗ್ರಾಣ. ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದ್ದು, ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪೀಳಿಗೆಗೆ ವರ್ಗಾಹಿಸಲು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿರುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಾಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ಸಹ ಸಂಬಂಧ

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಯು ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಹೊಸ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಲೇಖನವು ಹ್ಯೂರಿಸ್ಟಿಕ್ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ರಚನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಇತಿಹಾಸದ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅನುಭವಗಳೆರಡನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಭೂತಕಾಲಕ್ಕೆ (ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ) ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಬಲವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ. ಅದರಿಂದ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಹಿಂದಿನ ಜನರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ (ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ) ಹೆಚ್ಚು

ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅರಿಯಬಹುದು. ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಲೇಖನವು ಸಂಕೀರ್ಣ ಮತ್ತು ವಿರೋಧಾಭಾಸದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಕರು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಡದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ (ಇತಿಹಾಸ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಇತಿಹಾಸ) ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಏಕೀಕೃತವಾದವುಗಳಲ್ಲಿ (ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ) ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ.

ಇತಿಹಾಸ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಚ್ಯಾವಶೇಷಗಳು

ಇತಿಹಾಸ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಇತಿಹಾಸ ಪುನರ್ ರಚಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕ ಪ್ರಾಚ್ಯಾವಶೇಷಗಳಾದ ಪುರಾತತ್ವೀಯ ಶಿಲೋಪಕರಣಗಳು, ಮಾದರಿ ಶಿಲ್ಪಗಳು, ಮಡಿಕೆಗಳು, ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು, ಲೋಹದ ಉಪಕರಣಗಳು, ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ವಸ್ತುಗಳು, ಶಿಲ್ಪಗಳು, ಮಣಿಗಳು, ಯುದ್ಧೋಪಕರಣಗಳು, ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳು, ನಾಣ್ಯಗಳು, ಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ಸುಡಾವೆ ಬೊಂಬೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯು ಸು.4000 ಮಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದು. ಭೂಮಿಯ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯ ಹಂತವನ್ನು ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ನರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗ. ಈಗಿನ 10,00,000 ವರ್ಷಗಳಿಂದ 10,000 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲವನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ಪ್ಲಿಯಿಸ್ಟೋಸೀನ್ ಮತ್ತು 10,000 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈಚಿನ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದ ಹೋಲೋಸೀನ್. ಪ್ಲಿಯಿಸ್ಟೋಸೀನಿನ ಆರಂಭ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾವು ಕಾಣುವಂತಹ ಹಸು, ಆನೆ, ಕುದುರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ರೂಪ ತಳೆದಾಗಲೇ ಮಾನವನೂ ಅವತರಿಸಿದ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಉಗಮ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ 2.6 ಮಿಲಿಯನ್ ಅಂದರೆ 26 ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಮುಂಚೆಯೇ ಆಯಿತು.

ಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಆದಿ ಮಾನವರ ಅವಶೇಷಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲವಾದರೂ ಎರಡನೆ ಹಿಮಯುಗಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಸಾ.ಪೂ.250000ದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಕೆಲವು ಕುರುಹುಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಈಚೆಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೋರಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ವಸ್ತುಗಳು ಮನುಷ್ಯ ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲವನ್ನು 1.4 ಮಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕಿಂತ ತಡವಾಗಿ ಮಾನವ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದಿ ಮಾನವ ಕಲ್ಲುಗಳ ಚಕ್ಕೆಗಳನ್ನೂ, ಕಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಬೇಟೆಗಾಗಿಯೂ ಕತ್ತರಿಸುವುದು, ತುಂಡರಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಮನುಷ್ಯ ಅಗತ್ಯವಾದಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದು ಕೂಡಿಸಿಯೋ, ಬೇಟೆಯಾಡಿಯೋ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕೃಷಿ, ವಾಸದ ಮನೆ ಇವ್ಯಾವುವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸು.ಸಾ.ಶ.ಪೂ.9000ದವರಿಗೆ ಕಾಲ ಹೀಗೇ ಉರುಳಿತು.

ಶಿಲಾಯುಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಲ್ಲಿನ ಉಪಕರಣಗಳು

ಶಿಲಾಯುಗದ ಮಾನವನ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಲೋಪಕರಣ ತಯಾರಿಕೆಯೂ ಒಂದು. ಶಿಲಾಯುಗದ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಉಪಕರಣ ಸಮುಚ್ಚಯ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪರಿಸರ ಬದಲಾದಂತೆಲ್ಲ ಮಾನವ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಬದಲಾಗಿ ಇದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ

ಉಪಕರಣಗಳ ಆಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳಾದವು. ಉಪಕರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅವುಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರುತುಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಊಹಿಸಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸಿಕ ತಜ್ಞರು ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾರ್ಗ.

ಮೊದಲನೆಯದು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಯಾರಿಸಿ ಈ ಕ್ರಿಯೆಯು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಹಂತಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾದರೆ, ಎರಡನೆಯದು ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲೋಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸಿಕ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮರು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ. ಉಪಕರಣ ತಯಾರಿಕೆ ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಕಲ್ಲಿನ ಭೌತಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಆಯ್ದು ಕಲ್ಲನ್ನು ಕೆತ್ತುವ ಜಾಣ್ಮೆ, ನಿಪುಣತೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಶ್ರಮ ಅನುಭವ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಕ್ರಮ ಎಂಬುದು ಇಂತಹ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು 15 ಲಕ್ಷ ವರ್ಷದಿಂದ 1.5 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಎಂದು ಉಪಕರಣಗಳ ನಮೂನೆಯಿಂದ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೆಚ್ಚು ನಯಗೊಳಿಸದ ಒರಟಾದ ಉಪಕರಣಗಳು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಹ ಉಪಕರಣಗಳು ಇವು. ಆದಿ ಹಳೆಶಿಲಾಯುಗದ ಉಪಕರಣಕ್ಕಿಂತ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವು. ಇಲ್ಲಿ ಹೆರೆ ಚಕ್ಕೆ ಉಪಕರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕಾಲ ಘಟ್ಟವಾಗಿದೆ. ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಾಯಲಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಈ ಉಪಕರಣಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.¹

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿ ಹಳೆ ಶಿಲಾಯುಗ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಹಳೆ ಶಿಲಾಯುಗ ಉಪಕರಣಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದರೆ ಕೈಗೊಡಲಿ, ಕ್ಲೀವರ್, ಸ್ಟೇಪರ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕೋರ್, ನೈಪ್‌ಗಳು ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕ್ವಾಜೈಟ್ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾನೈಟ್ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದು ಡಾಸ್ಪರ್, ಕ್ವಾಟ್, ಕ್ವಾಟೈಟ್ ಮತ್ತು ಚರ್ಲ್ಸ್ ಮಿಶ್ರಿತ ಶಿಲೆ ಕಾಂಗ್ಲೋ ಮೆರಿಟ್ ಶಿಲೆ, ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಂತ್ಯ ಹಳೆ ಶಿಲಾಯುಗ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹಲಗು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಲಗುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮೊನೆ, ಬೊರಾರ್, ಬ್ಯೂರಿನ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಪರ್ ಮುಂತಾದ ಉಪಕರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಇವು ಚರ್ಲ್ಸ್, ಜಾಸ್ಪರ್ ಮತ್ತು ಚರ್ಡಿಕ್ವಾಜೈಟ್ ಶಿಲೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದಂತಹ ಉಪಕರಣಗಳಾಗಿವೆ.² ನವಶಿಲಾಯುಗದ ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿಯು ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು. ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಜ್ಜಿ ನಯಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಈ ಕೈಗೊಡಲಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಡಾಲರೈಟ್ (ಕರಿಕಲ್ಲು) ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.³

ಮಡಿಕೆಗಳು

ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅವಶೇಷಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ವಸತಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಉತ್ಖನನದಿಂದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವ

ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮಡಕೆಗಳ ಅವಶೇಷಗಳೇ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಇಂತಹ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತಾಳಲಾರವು. ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಡೆದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಒಡೆದು ಹೋದ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬಳಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಹೊಸ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲೋಹಗಳ ಬಳಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆಹಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳೇ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳ ಜನರಿಗೂ ಇವು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದವು.⁴

ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಜನರು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಿಂಧೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜನರು ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದಿಂದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗಿದ್ದ ಕೆಂಪು ವರ್ಣದ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಬ್ಬಿಣ ಯುಗದ ಜನರು ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ ಚಿತ್ರ ಬೂದು ವರ್ಣದ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜನರು ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ವರ್ಣದ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಹಾರ್, ಕಾಯಥಾ, ಮಾಳ್ವಾ ಮತ್ತು ಜೋರ್ವೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಾಮ್ರ ಶಿಲಾಯುಗದ ಕಾಲದನೇ ಅಗಿದ್ದರೂ, ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಆಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಡಕೆಗಳ ಮಾದರಿಗಳ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ಮೊದಲಿಗೆ ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಣಿಗಳು

ಗಾಜಿನ ಮಣಿಗಳು, ಬಂಗಾರದ ಮಣಿಗಳು, ಅರೆಪ್ರಶಸ್ತ ಶಿಲೆಯ ಮಣಿಗಳು (beads of semiprecious stones), ಇತ್ಯಾದಿ (ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನಾಧರಿಸಿ). ಉದ್ದನೆಯ ಮಣಿಗಳು, ಶಂಕುವಿನಾಕಾರದ ಮಣಿಗಳು (bucolical beads), ದ್ವಿಶಂಕುವಿನಾಕಾರದ ಮಣಿಗಳು, ಚಪ್ಪಟೆಯಾದ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಮಣಿಗಳು (disc-shaped beads), ಇತ್ಯಾದಿ (ಆಕೃತಿ, ಸ್ವರೂಪವನ್ನಾಧರಿಸಿ) ಇಂತಹ ಅದೆಷ್ಟೋ ಮಣಿಗಳು ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ.⁵

ಲೋಹದ ವಸ್ತುಗಳು

ಬೆಳ್ಳಿಯ ವಸ್ತುಗಳು, ತಾಮ್ರದ ವಸ್ತುಗಳು, ಕಂಚಿನ ವಸ್ತುಗಳು, ಕಂಚಿನ ವಸ್ತುಗಳು, ಸೀಸದ ವಸ್ತುಗಳು, ಕಬ್ಬಿಣದ ವಸ್ತುಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ. ಲೋಹದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಬೇಟೆಗೆ, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಲೋಹದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಬ್ಬಿಣ ಮಾನವನಿಗೆ ಪರಿಚಯವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ನಡೆಯಿತು. ಕಬ್ಬಿಣದ ನೇಗಿಲಿನಿಂದ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದನು.⁶

ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳು

ಮುದ್ರೆಗಳು, ಮನುಷ್ಯನಾಕೃತಿಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಇತರ ವಸ್ತುಗಳು. ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಕೈಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವೆಯೇ ಅಥವಾ ಅಚ್ಚನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆಯೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಗಳು

ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆಯೇ- ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೂಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅವು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ನಂಬುಗೆಯ ಮುಂತಾದ ಅಮೂರ್ತ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳಕು ಬೀರಬಲ್ಲವು. ಉದಾರಣೆಗೆ, ಲೋಕದ ವಸ್ತುಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ತಂತ್ರದ ಜ್ಞಾನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕೊಡಲಿ, ಚಾಕು, ಹಾರೆ, ಕುಡುಗೋಲು ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳು ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಲ್ಲವು. ಖಡ್ಗ, ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ಈಟಿ, ಮುಂತಾದ ಯುದ್ಧ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಜನರ ಯುದ್ಧ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಬಲ್ಲವು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಸರಿಯಾದ ವರ್ಗೀಕರಣ, ವಿವರಣೆಗಳಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಕೂಡ ಉತ್ಪನ್ನದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.⁷

ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆ

ಇತಿಹಾಸ ಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲದ ಹಲವು ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಜರುಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಫಲಿತಾಂಶವು ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕುರಿತ ಪ್ರಮುಖವಾಹಿನಿಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲನಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇತಿಹಾಸಪೂರ್ವ ಯುಗದ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೇ ಹೋದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾರ್ಪಾಡಿನ ಹಂತಗಳು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲದ 150ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಿವೇಶನಗಳು ಉತ್ಪನ್ನಗೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳಿಂದ ದೊರೆತ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಸುವಂತ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೆ ಕೆಲವು ಬೌದ್ಧ ಹಾಗೂ ಹಿಂದು ನಿವೇಶನಗಳ ಮಹತ್ವ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಇತರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ ಮತಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸದ ರಚನೆ ಇದುವರೆಗೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಧಾರ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ನಾಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನಗಳು ಪರಿಗಣಿತವಾದಾಗಲೂ ಗ್ರಂಥ ಮೂಲಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಗಳಿಸಿವೆ. ವೈದಿಕ ಯುಗಕ್ಕೂ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಬೂದು ಮಡಕೆಗಳ ಕುಂಭ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರಾಚ್ಯಶಸ್ತ್ರ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಾವು ಸಮರ್ಥನಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಲಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಾಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಹೊಳಪಾದ ಕರಿಯ ಮಡಕೆಗಳ ಕುಂಭ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಗಳೊಂದಿಗೂ, ಸಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾ ಸಮಾಧಿಗಳೊಂದಿಗೂ ಹೊಂದಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಒದಗಿಸುವ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಪುರಾಣಗಳು ನೀಡುವ ವಂಶಾವಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖಚಿತ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ರಾಮನು ಪುರಾಣಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿ.ಪೂ.200ದ ಸುತ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಾನಾದರೂ ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದ ಯಾವ ವಸತಿ ಅಥವಾ ಊರುಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣನು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದನಾದರೂ ಮಥುರಾದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ಶಾಸನಗಳು, ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ತುಂಡುಗಳು ಕ್ರಿ.ಪೂ.200 ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಶ.300ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಾಗಿದ್ದು, ಕೃಷ್ಣನ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ,

ಸಮರ್ಥನೆ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಹಾಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣಗಳ ಆಧಾರ ಮೇಲೆ ಒಂದು 'ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಯುಗವು' ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಾವು ಕೈಬಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಳ್ಳಿ ಹಾಕುವುದುಂಟು. 'ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವ' ಎಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ರಚಿಸಲು ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಶಾಸನಗಳು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಶಾತವಾಹನರು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಒಂದನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾದರೆ ಪುರಾಣಗಳು ಅವರ ಕಾಲವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುತ್ತವೆ. ಶಾಸನಗಳು ರಾಜನೊಬ್ಬನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿ, ಅವನ ಚೈತ್ರಯಾತ್ರೆ, ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಮಾಜ, ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮತಧರ್ಮ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಮುಖಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಮತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಇತಿಹಾಸಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಗಳ ಉದಯ, ಹಿಡುವಳಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿನ ಆದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು, ಸಹ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಇಂಡೋ-ಗ್ರೀಕರು, ಶಕರು, ಶಾತವಾಹನರು, ಕುಶಾನರು ಇವರುಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ನಗರ ಜೀವನದ ಇತಿಹಾಸ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬೀರುವುದಕ್ಕೂ ಬಳಸಿದ್ದೇವೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ನಾಣ್ಯಗಳು, ಶಾಸನಗಳು, ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಮೂಲಗಳು ನೀಡುವ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹವು ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಅಗತ್ಯ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೂಲದ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ. ನಾಣ್ಯಗಳು, ಶಾಸನಗಳು, ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಒದಗಿಸುವ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಪುರಾಣಗಳು, ಕಾವ್ಯ ಒದಗಿಸುವಂತಹವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಂಥ ಮೂಲಗಳು ಬಲಿಷ್ಠ ವರ್ಗಗಳವರ ರೂಢಿ, ಪರಂಪರೆ, ಆಚಾರಗಳಿಗೆ ಮಹ್ವ ನೀಡಿ, ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಇತರ ವರ್ಗಗಳವರ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ ನಿಷೇಧಗಳು, ಅನರ್ಹತೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸದೇ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ತನ್ನ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಆಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ರಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ತೌಲನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತವು 'ಅದ್ವೀತಿಯ'ವಾದ 'ಏಣಿಯಲ್ಲಿ'ದ್ದ ದೇಶವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆಯನ್ನು ದೂರಗೊಳಿಸಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತವು ಸಹ ಇತರ ಪುರಾತನ ಸಮಾಜಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಬಂದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾನೂ ತೋರಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

1. ಆದಿ ಹಳೆಶಿಲಾಯುಗದ ಉಪಕರಣಗಳು, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು,

2. ಮಧ್ಯ ಶಿಲಾಯುಗದ ಉಪಕರಣಗಳು, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು,

3. ನವಶಿಲಾಯುಗದ ಉಪಕರಣಗಳು, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು,

4. ಕೊಪ್ಪ ಹಾಗೂ ತಿ.ನರಸೀಪುರ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಮಡಕೆಗಳು, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು,

5. ಮಣಿಯ ಹಚ್ಚು ಮತ್ತು ಶಂಖುನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮಣಿಗಳು, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.

1. ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆಯುಧಗಳು ಹಾಗೂ ನಾಡ ಪಿಸ್ತೂಲು, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು,

7. ಸುಡಾವೆ ಬೊಂಬೆ ಮತ್ತು ರಾಜಘಟ್ಟ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಹರಿಕೆ ಸ್ತೂಪಗಳು ಹಾಗೂ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳು, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.

ಪರಾಮಾರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪಾಡಿಗಾರ. (1982). ಪುರಾತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಚಯ, ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಶಿವಾನಂದನಗರ, ಧಾರವಾಡ.
- Sharma. R.S. (1997). ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತ, navakarnataka publications private limited, Bangalore.
- Upinder singh. (2009). A history of ancient and early medieval india(from the stone age to the 12th century), pearson india education services Pvt Ltd., Noida.

- *Agrawal Usha. (2009). Directory of Museums in India. Sundeep Prakashan, New Delhi.*
- *American Association of Museums (n.d.). What is a museum? Retrieved from <http://www.aam-us.org/aboutmuseums/whatis.cfm>*
- *Anderson. B. (1991). Imagined communities: Reflections on the origin and spread of nationalism. London: Vergo.*
- *Applebaum. A. (2005). Chronology enhanced by artifacts. Washington Post. Retrieved from <http://pqasb.pqarchiver.com/washingtonpost/results.html> Assman, J. (1995). Collective memory and cultural identity. *New German Critique*, 65, 125-133.*
- *Attwood. B. (2004). Whose dreaming? Reviewing the review of the National Museum of Australia. *History Australia*, 1(2), 279-94.*
- *Banerjee, N. R. (1977). Unpublished Proceedings. All India Museum Conference, Bangalore.*
- *Deshpande. M. N. (1986). The Rock-cut caves of Pitalkhora in the Deccan. *Ancient India* 15 82.*
- *Markham. S. F. and H. Hargreaves 1936. The Museums of India.*
- *Mitra, Debala. (1971). Museums Association. London. Buddhist Manuments. Sahitya Samsad, Calcutta.*